

Jakob Lagerweij op de Deventer Lebuïnuskerk, met deel 1 van de serie oorlogsboeken. „Ik ben elke dag bezig met deze klus, soms tot middernacht.” © Ruben Meijerink

Kleurtovenaar uit Wilp bezig met monsterklus aan oude oorlogsfoto's

Door Gert Kramer 08-12-22, De Stentor

Een foto uit oktober 1940. Daarop een doodsbang moeder, helm op het hoofd, die in een Londense straat tijdens een bombardement haar zoontje en twee van zijn vriendjes beschermend omhelst. „Het kostte me dagen om die foto in te kunnen kleuren”, zegt Jakob Lagerweij. De 49-jarige Wilpenaar is bezig aan zijn meest ambitieuze project tot dusverre. Hij kleurt tussen de 600 en 650 oorlogsfoto's in voor een reeks van vier (foto)boeken over de Tweede Wereldoorlog.

Lagerweij behoort tot een select, mondiaal groepje zogeheten 'colourisers'. Rond de vijftig perfectionisten die zwart-wit foto's tot in het kleinste detail inkleuren. De Wilpenaar wordt gezien als *een van de beste colourisers ter wereld*.

Lagerweij - vormgever en illustrator - begon een jaar of drie geleden hobbymatig met het inkleuren van oorlogsfoto's en postte de resultaten op Facebook en Instagram. Die vielen zo in de smaak bij [Kick Uitgevers](#), dat zij hem vroegen om voor [een nostalgische voetbalkalender](#) oude foto's in te kleuren. En ze strikten Lagerweij dit jaar voor een reeks oorlogsboeken: *WO2 in kleur*. Deel 1, over de aanloop naar en het begin van de oorlog, verscheen eind 2022.

Denk jij wel eens smachtend: was ik maar Dr. Who, die heen en weer kan reizen in een tijdmachine?

Jakob Lagerweij: „Af en toe denk ik dat wel, ja, als ik m'n tanden weer eens stukbijt op een foto. Even in de tijdmachine stappen om te checken welke kleur iets had. Zoals bij die afbeelding van die moeder in Londen. Zij staat voor een etalageruit met talloze reclame-uitingen van merken die niet meer bestaan. Aan mij om uit te zoeken welke kleuren die reclamebordjes en -stickers hadden.”

„Gelukkig kwam ik daar achter, via een Engelse vriend en een oom van hem. Maar toen was ik wel een dag of drie verder. Wat ik doe bestaat voor meer dan de helft uit onderzoek. Speuren, spitten, bellen, mailen. Archieven in. Er is veel historische documentatie van officiële instanties zoals leger en politie, waarin gedetailleerd de kleuren van uniformen en

wapens staan beschreven. Maar bij het inkleuren van alledaagse kleding van mensen in de straat komt het soms aan op gokwerk. Want dat is zelden gedocumenteerd.”

Jouw inkleurwerk is dus niet volledig waarheidsgetrouw?

„Niet voor de volle 100 procent, nee. Dat kan ook niet. Ik heb een zwart-wit foto en geschreven info over hoe de kleuren waren. Maar ik zie die kleuren niet voor me. Ik interpreteer de info en kies vervolgens een kleur. De resultaten van mijn inkleurwerk kloppen bij benadering.”

Hoe komen jullie aan de foto's voor de boeken?

„Een klein gedeelte komt van mij. Dat zijn oorlogsfoto's gemaakt in Deventer en omgeving die ik al had ingekleurd. Er is bijvoorbeeld een foto van vlak voor de oorlog van soldaten uit het regiment Huzaren van Boreel, een onderdeel van de Landmacht. Zij turen tijdens de mobilisatie vanaf de Lebuïnuskerk richting de Wilhelminabrug.”

„De rest van de foto's komt van regionale en landelijke archieven, musea en privécollecties. Ik moet voor elk boek 150 à 160 foto's inkleuren. Dat doe ik digitaal, met Photoshop. Er komen nog drie delen, dus in totaal heb ik straks 600 tot 650 foto's ingekleurd.”

Dat klinkt als een monsterklus.

„Ik leef nu een beetje als een kluizenaar. Ben elke dag bezig met deze klus, soms tot middernacht. Mijn normale werk ligt stil, zeker tot juni volgend jaar. Dan moet ik alle foto's hebben ingekleurd voor de vier boekdelen. Het laatste deel komt uit in augustus volgend jaar. Het is hard en soms eenzaam werken, maar ik doe het graag.”

„Ik heb altijd een fascinatie gehad voor de oorlogsjaren en het laten herleven daarvan. Dat is mijn drijfveer. Ik hoorde oorlogsverhalen van mijn oma's, over Wilp: die was daar gesneuveld, dáár stond een mitrailleurspost, die en die waren 'fout' in de oorlog... Ik slurpte het allemaal op.”

„Mijn vader, die in 2018 overleed, had allerlei oorlogsspullen in huis. Die verzamelde hij. Hij had bijvoorbeeld een lege, ongevaarlijke granaat. Behoorlijke joekel. Ik nam die als ventje van een jaar of 7 een keer mee naar school. Leuk om aan de andere kinderen te laten zien. De leraar schrok zich rot toen ik met die granaat de klas in kwam. Pas toen hij zag dat het ding ongevaarlijk was, mocht de rest van de klas zich eraan vergapen.”

Verwacht je dat de huidige jeugd zich aan jouw ingekleurde oorlogsfoto's gaat vergapen?

„Kleurenfoto's spreken jongeren in elk geval veel meer aan dan die saaie grijze en zwart-wit beelden. Ik hoop dat mijn werk de oorlog voor jongeren laat herleven en dat zij letterlijk een beeld krijgen van wat er toen allemaal is gebeurd.”

„Ik hoop ook dat de foto's een waarschuwing zijn voor wat er kan gebeuren als een totalitair regime zijn gang kan gaan. Want dat is nu, met bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne, helaas erg actueel.”

Deventer, circa 1939: twee mannen van het Korps Politietroepen - een soort marechaussee - waden door de IJssel. Op de achtergrond de wijk De Worp. © [Kick Uitgevers](#)